

Tereza Škubalová

Analýza volných asociací na pojmy „problémový žák“ a „žák s problémem“

Katedra psychologie PdF MU

Poster se teoreticky věnuje pojmu „problémový žák“ a zabývá se jím jako součástí diskurzivně utvářené sociální reprezentace. Cílem výzkumu bylo zjistit, k jakým významovým posunům může docházet u asociací studujících učitelství v prvním ročníku k pojmu „problémového žáka“ a k externalizujícímu pojmu „žák s problémem“. Příspěvek diskutuje možnosti uplatnění systemického a narativního přístupu v uvažování o „žáku s problémem“. Plakátové sdělení představuje využití kvantitativních a kvalitativních postupů při analýze volných asociací (n = 772). Výsledky ukazují například, že „problémový žák“ je vnímán spíše jako intencionální aktivní činitel, jehož činnost je nežádoucí a zároveň naléhavě vztahována ke kompetencím učitele/ky. „Žák s problémem“ je zachycován v konotacích toho, jemuž se něco děje, či je zařazen do diagnostické kategorie. Na rozdíl od „problémového žáka“ podněcuje empatii a pátrání po vlivech, které by na něj mohly působit. Zároveň je mu však upírána aktivita a schopnost jednat.

Marie Horáčková

Environmentální vzdělávání na středních odborných školách

Institut celoživotního vzdělávání MENDELU v Brně

Příspěvek se zabývá stručným představením výzkumného projektu mojí disertační práce. Předkládaný projekt je zaměřen na zkoumání postojů učitelů působících ve středních odborných školách k environmentální problematice. Základním teoretickým východiskem pro disertační práci je teorie Josefa Šmajse, který se dlouhodobě zabývá vztahem člověka ke kultuře a přírodě. Šmajse vychází z předpokladu, že racionalita dnešního vzdělávacího systému je podřízena animálnímu predátorskému paradigmatu, a proto je nutné se zaměřit na biofilní způsob vzdělávání. Pro výzkum byla zvolena strategie smíšeného designu. Kvantitativní část výzkumu je opřena o hlavní výzkumnou metodu dotazování, která je založena na technice dotazníku. Kvalitativní část výzkumu představují ohniskové skupiny s vybranými pedagogickými pracovníky jednotlivých škol. Vše bude doplněno pozorováním výuky a obsahovou analýzou školních vzdělávacích programů zkoumaných škol. Na základě studia pedagogické literatury vyplynulo, že doposud se výzkum v této oblasti převážně zabýval sledováním a analýzou postojů žáků, ve kterých se promítal hodnotící vztah k sobě samému i k okolnímu světu. Vzhledem k tomu, že vlastní výzkum se nachází

teprve v počáteční přípravné fázi, která je zaměřena na studium literatury, mapování podobných výzkumných šetření a další přípravné aktivity, nejsou v příspěvku uvedeny prozatím žádné konkrétní výsledky.

Diagnostická kompetence učitele tělesné výchovy: pokus o operacionalizaci a empirické uchopení. Jeden z cílů učitelského vzdělávání spočívá v rozvíjení pedagogických kompetencí studentů učitelství. Prezentovaná studie je zaměřena na zjišťování úrovně diagnostické kompetence u budoucích učitelů tělesné výchovy. Na základě studia odborné literatury byl vytvořen teoretický model diagnostické kompetence a přistoupilo se k jeho operacionalizaci. V návaznosti na to je vytvářeno elektronické učební prostředí (CPV videoweb), které má mj. fungovat jako nástroj pro empirické uchopení diagnostické kompetence u budoucích učitelů. Autorka seznamuje s prvními pokusy v dané oblasti – vyhodnocuje možnosti a meze zvoleného přístupu.

Eva Valkounová

Diagnostická kompetence učitele tělesné výchovy

Katedra pedagogiky sportu FSpS MU

Obecný koncept expertnosti je v různých oborech lidské činnosti různě chápán a operacionalizován. Výzkumu rozvoje expertnosti je v návaznosti na různá chápání tohoto konceptu věnována zasloužená pozornost. Různé operacionalizace mohou být inspirativní i pro výzkum expertnosti u učitelů. Porozumění procesům stávání se z učitele-novice učitelem-expertem je předpokladem pro facilitaci procesů profesního rozvoje (budoucích) učitelů. Přijetí Shulmanovy teorie poznatkové báze učitelství (rozlišení znalostí obsahu od didaktických znalostí a didaktických znalostí obsahu) jako východiska pro výzkum expertnosti učitelů otevírá jednu z možností operacionalizace dimenzí expertnosti u učitelů. Poster představuje několik metodologických přístupů k výzkumu expertnosti v různých pojetích a v různých oborech. Zaměřuje se jak na přístupy kvalitativní, tak i kvantitativní, a to zejména ve vztahu k tomu, jakou mohou být inspirací pro připravovaný výzkum expertnosti v učitelské profesi, který je realizován v letech 2011–2013 na příkladu učitelů cizích jazyků.

Petr Najvar,
Michaela Píšová

Výzkum expertnosti učitele cizích jazyků: metodologické inspirace z výzkumů expertnosti v jiných oborech

Institut výzkumu školního vzdělávání PdF MU